

Gál András

Félelemről csendesen

Suttognak egymás fülébe. „Ne”, feleli a mellettem ülő nő, a másik anya meg nem szól, csak néz vissza, majd elkapja a tekintetét. Figyelni kell az osztályfőnökre, aki most komoly dologról beszél, a homlokán és a nyakán duzzadnak az erek, a száján rúzs, a parfümjét az utolsó sorokig érezni, na ja. „Akkor kurva”, nevet most mégis ez a másik halkan. Már lehet itt ilyet is mondani, hiszen rég nem vagyunk iskolások. Az osztályfőnök szája lassan kezd mozogni, de előtte még visszamegy az ajtóhoz, és megint bejön. Melléhez szorítja a naplót, hogy legyen nála valami tekintélyt parancsoló. Mint kovácsnak a kalapács, mint karmesternek a pálca, ez is csak kellék. Harmadszorra is bejön, „jó napot kívánok”, nem néz a szemünkbe. Mielőtt köszönné, ahogy halad az ajtó és a tanári asztal között, látszik rajta, hogy készülődik. Lassan lépked előre, de így sem tarthat tovább ezt a két vagy talán két méter húsz centit megtenni, mint három másodperc. Odaér tehát, nézi az asztalt, mozog a nyaka, nyel, és mintha az asztalnak mondaná, „jó napot kívánok”. Aztán megint hallgat, és felhúzza a szája sarkát, mintha annyit gondolna: „na igen”. Talán minket ítél meg, vagy az ügy súlyosságára való tekintettel akar együttérzést mutatni, hogy embernek lássuk őt is, pontosabban azért, hogy értsük, ő itt és most nem is igazán ember, hanem a szakmája maga, és higgyük el, egyáltalán nem szereti ezt csinálni. Ő a legkevésbé. Ő nem akar itt lenni, ő, bár kiállt elének, bátornak tűnik és erősnek, valójában elbújni jött. Meztelen és kicsi. Még érezzük a parfümöt, talán a terembe is fújt, mielőtt megérkeztünk. Fehér köpeny is van rajta, hogy jelezze, felháborodásunkat, ellenszenvünket ne neki címezzük, hanem magának az intézménynek, de ha mégis számára volna mondandónk, értsük, hogy a napló és a páncélszerű köpeny mindent leperget majd. Védve van. Nálunk biztosan jobban védve van, hiszen mi mind gyanútlanul jöttünk ide. Nekünk ez a hely idegen, azt is a portán kellett megkérdezni, hogy az 1. b terme merre van. Az osztályfőnök végre megköszörüli a torkát, „nem is kertelnék tovább – kezdi – a lényeg, amiért itt vagyunk, a lényegét már mind tudják, ugye, ez nem titok itt, lehet az ilyen dolgokról hallani, tehát, mint minden évben, idén is el fog jönni a nap, idén is eltanácsolunk majd egyet.”

Arra gondolok, hogy még mindig a porta előtt állunk, és várjuk, hogy a pedelus beengedjen minket. Amikor odaérek az iskolához, nyomom a kaput, de baromi nehéz. Kint esik az eső, csurom víz vagyok már, miért nem nyílik. Nézem lent, nézem fönt, erősebben kéne nyomni, de törékeny vagyok. Nyomom, de még mindig csak résnyire van nyitva – még jó, hogy törékeny vagyok és kicsi, átlisszolok a résen, mielőtt rácsukódna a fejemre. Becsípi a hajam. Vizes vagyok, kimerült, ideges, most meg nem tudok felmenni. Próbálok átfordulni, de a számban a fél hajam, talán ki kéne tépni. Levágni. Nincs nálam olló. Akkor jön valaki a kapu másik oldalán, és most ő próbálkozik, de még gyengébb, mint én. Jó, mondom, akkor most én, de nem megy. Lihegek, föl kell menni, hát el vagyok késve, milyen szülő az ilyen. Prezentálom, hogy kitől tanul a gyerek, gyerek vagyok. A másik oldalon néni. Beszél hozzám – nem csoda, hogy hall,

az előbb, mintha el is sírtam volna magam –, kiabálom is neki, hogy nyomja. Húzná nekem, kedves? – kérdezi, de végül csak betolja, és kiszabadulok. Jaj, de jó, na most már fogom, várjon, aztán kitámasztjuk ezt. Miért nem tetszett húzni? – kérdezi. Jó.

Elindulunk a nénivel a portához, néhány lépcsőfokot kell megtenni, de abban már nem segíték. Megyek előre, ott áll egy másik nő. Kong az épületben a cipőm, pattog a hangja, mint egy bálteremben. Ezek a falak nem szoktak esti látogatókhoz, a portásfülke is üres. A nő hátratekint, aztán vissza a fülkébe. Nincs itt, mondja, nagyszerű, mondom. Akkor menjünk fel, mondom. Melyik terem? Nem tudjuk, ez egy nagyon nagy iskola. Beérkezik a néni, de ő is csak megvonja a vállát. Megkereshetjük a termet, bár már elkezdődött az értekezlet, biztosan becsukták az ajtót. Jobb lenne inkább a portást megkeresni vagy megvárni, tanakodunk, de aztán csak megérkezik, és felfele mutat az ujjával. Olyan nagy, érdes ujjá van, haja kevés, bajusza több, foga sem sok. Mutat föl szótlánul. Mondom, azt tudjuk, de pontosan melyik. Hát maguk még nem voltak itt? – kérdezi. Hát nem, mert ez még csak az első szülői lenne. „És már erről is el tetszenek kézni?” Akkor melyik terem is lesz? Ott a másodikon, húzzuk ki belőle, a jobboldali folyosó végén. A legvégén. Ott, ott. Megyek fel, megy a nő is, és jön a néni. Bámul rám a nő, hogy megvárjuk-e. Belenézek a szemébe, hogy menjünk, egy másodperc telik el, mire így megegyezünk, de értjük mindketten. A néni mondja, hogy hagyjuk csak, ő lassan megy. Meg kell várni, nézünk egymásra a nővel megint. Ön melyiknek a nagymamája? – kérdezi a nénitől a nő. Nem válaszol, lehet, hogy nem hallotta. Jövök én is, szuszogja. Akkor így megyünk. Megtörlöm a homlokom, nézem, hogy most ez izzadság vagy eső-e. Eső, törlöm, meg seprem le a vízcseppeket a kabátomról. Rázom magam, mint egy kutya. Hogy lehet, hogy ez a nő száraz, és nincs is nála esernyő? És a néni? De előre nézek, nehogy beszélni kezdjen. Amikor megint rá gondolok, hallom, hogy nyög. Akkor lassítok, és a nőnek is lassítania kell. A néni beér minket, mi meg két oldalról közre fogjuk, hogy ne dőljön vissza, és húzzuk is kicsit. A lépcső nem márvány, hanem műkő, viszont a folyosókat nem figyeltem, majd ha felérünk, egyből meg is nézem. A falak elég koszosak, lemosható, csillogó festékkel festették ki, mint az én időmben, meg biztos a néni is arra gondol, hogy már az ő idejében ilyen volt. Elég ronda. Elég ronda egy fal. Hirtelen felérünk. Akkor a néni kihúzza kezeit a karjaink közül, és megáll. Jaj, csak megállok kicsit, mondja. Meg kell támogatni, ne essen össze. De nem annyira öreg. Innen már látni az ajtót, amelyiket a portás mondta. Be van csukva, jól el vagyunk késve. Jöjjön már, szól ingerülten most a nő. Menjenek, válaszol a néni, és akkor megyünk, már elegendő van ebből a néniből. A nő már teljesen kivan. Benyitunk a terembe, ahol egy osztálynyi felnőtt ül, hát nagyon csúnyák. Őszülnek, a férfiak kopaszodnak, a nőknek a mamakarja, a férfiaknak a hasa nyomja a padokat. De végül is miért vártam mást. Talán mert ez egy osztályterem. Osztályterem tele gyerekekkel, ez lenne a normális. De este van, és mi vagyunk itt. Mintha most, hogy elmentem otthonról, a szüleim belopódnának a lakásba, és befeküdnének az ágyamba. Kinyitjuk az ajtót, belépünk, és fel sem emelik a fejüket. Nem is igazán beszélgetnek. Mintaosztály. A tanítónő még nincs itt, már egy jó húsz perce vár rá mindenki, találunk két helyet, a nő mellé ülök, aztán bejön a néni is, de ő az első sorba.

A nő, aki az előbb olyan hallgatag volt, persze rögtön sugdolózni kezd a másik mellette ülővel. Na, milyen cserfes, gondolom, ez a szó illik leginkább ebbe a terembe.

Arra vártam, hogy mind megfiatalodunk, ahogy belépünk, de valójában mind még inkább megöregedtünk. Szerintem a néni tényleg nem olyan idős. Lehet, hogy én is annyinak látszom most? De ez a nő aligha. Maximum harmincöt. Jézusom, hány éves lehet akkor! Milyen fiatal. Azért ilyen cserfes. A mellette ülő anya mond valamit, annyit hallok, hogy „kommunista”. Erre mondja ez most, hogy „né”. Ne, hagyjuk ezt, vagy ne, ne itt mindenki előtt? Megkérdezném, de nem ismerem őket, egyébként is kényes téma. Lehet, hogy a tanítónőről beszélnek, de hát az hogy lehetne kommunista, maximum negyven éves lehet. Egy kisdobos esetleg. Legfőljebb a néni volt az. Ha valóban olyan öreg. Én tényleg csak találgatok, hogy itt ki kinek a kicsodája. Azért tűnünk olyan idősnek, mert nem szoktunk össze. Ha láttam volna ezeket az embereket öregedni, egyből másképp tekintenénk egymásra, és akkor már tudnánk beszélgetni is. Tegeződhetnénk egyből. Pedig ez egy iskola, itt tényleg bátran tegeződhetnénk.

